

Orientacions per l'encaix de les pràctiques en el disseny de plans d'estudis de grau

1. Antecedents i objectius

A l'hora de preparar el disseny d'un nou pla d'estudis és important tenir en compte que tots els plans d'estudis de grau universitari han de tenir, com a mínim, una assignatura de pràctiques acadèmiques externes obligatòria, d'un mínim de 6 ECTS (1 ECTS equival, amb caràcter general, a 25h de treball de l'estudiant). Malgrat que aquesta sigui la norma general de la UVic-UCC, amb l'experiència dels anys en la gestió de les pràctiques, tant estatals com internacionals, i amb el contacte continu amb les entitats col·laboradores de pràctiques que acullen els nostres estudiants, s'han identificat fórmules per tal que les pràctiques tinguin un millor encaix en aquestes entitats i evitar així, dificultats per aconseguir les places necessàries per a cobrir les pràctiques de tots els estudiants.

L'objectiu d'aquest document és exposar algunes qüestions que ens comenten o que detectem de les entitats col·laboradores de pràctiques perquè puguin ser tingudes en compte, a mode d'orientacions, a l'hora de dissenyar o revisar un pla d'estudis. Al capdavall, la Universitat necessita l'entitat col·laboradora de pràctiques perquè col·labori en la formació de l'estudiant i, per tant, és recomanable de tenir en compte els detalls que puguin facilitar l'encaix de l'estudiant en l'activitat quotidiana de l'entitat, prioritzant, evidentment, els aspectes acadèmics de l'assignatura.

S'esmenten en aquest document, doncs, qüestions a tenir en compte i que puguin ajudar a decidir temes com quantes assignatures de pràctiques hi haurà en el pla d'estudis, quants ECTS tindran aquestes assignatures de pràctiques o quines activitats contindran, entre d'altres.

En qualsevol cas, es recomana que quan s'estigui dissenyant un pla d'estudis, es tingui una conversa o reunió amb el Servei de Carreres Professionals, qui podrà transmetre les percepcions que té de cada sector i tenir en compte tots els aspectes que poden afectar el bon desenvolupament de l'assignatura de pràctiques des del punt de vista de les entitats col·laboradores.

2. Creditatge de les pràctiques i equivalència en hores

Abans d'entrar en els aspectes a valorar a l'hora de dissenyar un pla d'estudis, és important tenir en compte que, en les pràctiques, cada ECTS equival, amb caràcter general, a 25 hores de treball de l'estudiant. Aquesta equivalència varia en el cas de titulacions regulades de l'àmbit de la salut, de manera que, en aquest cas, l'estudiant realitzarà 30 hores de treball per cada ECTS.

Aquestes hores de treball de l'estudiant, en el cas de les pràctiques acadèmiques externes, engloben totes les tasques que l'estudiant hagi de realitzar durant les pràctiques, ja sigui la pròpia estada efectiva a l'entitat col·laboradora, les sessions de tutorització i l'elaboració de la memòria, així com altres activitats que puguin estar definides dins l'assignatura de pràctiques acadèmiques externes (seminaris, observacions, etc.).

3. Aspectes a tenir en compte per les pràctiques acadèmiques externes

1. Tipus d'entitat col·laboradora on es realitzaran les pràctiques.

Serà important valorar quin és el tipus d'entitat col·laboradora on l'estudiant podrà realitzar les seves pràctiques, així com el sector on es desenvoluparan. En general, la predisposició per formar els estudiants en pràctiques de les entitats de tipus públic o d'àmbit social, encara que sigui per estades curtes, és més bona que no pas en el cas de les entitats privades, que tendeixen a ser reticents a acollir estudiants en pràctiques si no hi veuen un rèdit o retorn a curt termini per l'esforç de temps destinat a formar-lo.

Així doncs, les entitats col·laboradores privades d'àmbit estatal, per una banda és probable que remunerin les pràctiques si acadèmicament no s'hi posa cap impediment, fet que ajudarà a l'estudiant a assumir les despeses de desplaçaments, manutenció, etc, però per l'altra, a canvi requereixen que l'esforç de temps que facin per formar l'estudiant tingui un cert retorn mitjançant les tasques que desenvoluparà al llarg del seu procés de formació. Per això no solen acceptar estades inferiors a 300 hores (12 ECTS), que són, si es distribueixen en una mitja jornada de 4 o 5 hores/dia, uns quatre mesos d'estada. En cas que l'assignatura tingui menys crèdits, sovint demanaran de poder-la complementar mitjançant unes pràctiques extracurriculars, o bé posaran reticències a oferir la plaça.

En cas que en el pla d'estudis hi hagi una assignatura obligatòria de 6 ECTS i una altra d'optativa de 6 ECTS més de pràctiques acadèmiques, es recomana que ambdues assignatures es facin de forma consecutiva a la mateixa entitat col·laboradora de pràctiques.

Aquest aspecte també és especialment rellevant en el cas de les pràctiques a l'estranger en entitats o empreses privades, com s'esmentarà més endavant. A nivell europeu, amb caràcter general, les empreses no es plantegen de tenir un estudiant en pràctiques per un període inferior a 4 mesos i sovint requereixen una estada de 6 mesos, que equival a una estada d'entre 12 i 15 ECTS.

Amb tot, i tenint en compte que en la majoria de graus hi poden haver estades en ambdós àmbits (públic i privat) es recomanaria que les assignatures de pràctiques tinguessin un creditatge no inferior a 12 ECTS, excepte que es tingui el convenciment que les entitats col·laboradores de pràctiques acceptaran estades de menys durada (com podria ser en el cas dels àmbits de salut i educació).

2. Hores efectives de pràctiques.

A l'hora de planificar les assignatures de pràctiques acadèmiques externes d'un pla d'estudis, caldria tenir en compte els següents criteris acadèmics que consten en la normativa de pràctiques o que s'han acordat per part del vicerectorat d'ordenació acadèmica:

De l'assignatura de pràctiques, es reservarà com a mínim un 5% per a l'elaboració de la memòria. I orientativament, com a màxim un 10% entre l'elaboració de la memòria i altres activitats associades a l'assignatura. Així doncs, en el cas que s'hi incloguin seminaris i altres activitats que es realitzen a l'aula com observació, simulació, etc, la seva dedicació no hauria de superar el 5% de les hores de l'assignatura de Pràctiques Acadèmiques Externes.

D'altra banda, el fet que l'assignatura de pràctiques contingui activitats realitzades a l'aula diferents de l'estada efectiva a l'entitat col·laboradora de pràctiques, genera una certa confusió tant a l'hora de gestionar la documentació, com a l'hora d'explicar a l'entitat col·laboradora la quantitat d'hores que l'estudiant haurà de realitzar-hi, donat que la conversió de crèdits a hores no es correspon amb les hores efectives de pràctiques a l'entitat col·laboradora.

En aquest sentit, tant per l'entitat de pràctiques com a l'hora de preparar i gestionar la documentació relativa al conveni de cooperació educativa, seria recomanable que entre el 90 i el 95% de l'assignatura de pràctiques correspongués a les hores d'estada efectiva de pràctiques a l'entitat col·laboradora, com a mínim el 5% de l'assignatura es destinés al temps que l'estudiant hagi de dedicar a la realització de la memòria i el 5% restant es pogués destinar a altres activitats que es realitzen a l'aula com seminaris, observació, etc.

En cas que aquestes altres activitats superessin el 5% de l'assignatura de pràctiques seria recomanable que se separessin en una assignatura diferent de la de Pràctiques Acadèmiques Externes, encara que pogués ser obligatori de matricular aquestes assignatures en el mateix semestre i/o curs acadèmic que les pràctiques. Aquest aspecte és especialment important quan es tracta d'un títol relacionat amb una professió regulada que estableixi un nombre determinat d'hores de formació pràctica.

3. Calendari i horari de l'entitat col·laboradora de pràctiques i flexibilització de l'inici i finalització de l'estada.

Malgrat la major part d'entitats col·laboradores de pràctiques s'adapten a les indicacions de la universitat a l'hora d'acollir els estudiants en pràctiques pel que fa a calendari i horaris, hi ha entitats col·laboradores (sovint de sectors productius de l'àmbit privat) que demanen que l'estudiant pugui fer les pràctiques seguint el mateix horari que el tutor o tutora de l'entitat, que l'estudiant pugui començar i acabar les pràctiques en moments diferents dels que s'havien plantejat a nivell acadèmic o que l'estudiant pugui realitzar pràctiques en un període no lectiu del calendari acadèmic general de la universitat per no trencar el procés formatiu (per exemple, dies no festius del període de Nadal o de Setmana Santa).

Aquest aspecte, per exemple, és especialment rellevant en sectors, on les empreses sovint es mouen per projectes. En canvi, no seria tan important quan les pràctiques es realitzen en l'àmbit sanitari o de l'educació, on l'entitat col·laboradora de pràctiques se sol adaptar sense cap problema a les indicacions o recomanacions que es fan des de la Universitat.

Així doncs, en aquells plans d'estudi que se sap que la major part de les pràctiques es realitzaran en entitats col·laboradores de l'àmbit privat, seria important poder tenir en compte aquesta flexibilitat tant pel que fa al calendari com a l'horari. Cal tenir present que es pot definir una estructura temporal de pla d'estudis que la permeti, com ara fer una oferta anual o en dos semestres de l'assignatura, o recórrer a les convocatòries d'avaluació avançada o diferida.

D'altra banda, és també important tenir en compte que perquè l'estudiant pugui realitzar les pràctiques acadèmiques externes és necessari que tingui disponible una franja horària diària contínua (matins o tardes) que es pugui adequar a la jornada laboral de l'entitat col·laboradora de pràctiques. En general, les entitats no accepten horaris discontinus.

4. Pràctiques a l'estranger

Amb l'objectiu de facilitar l'experiència internacional que puguin tenir els estudiants caldria tenir en compte els següents aspectes, a l'hora d'incloure les assignatures de pràctiques acadèmiques externes en les diverses titulacions:

- **Pràctiques Erasmus:** El programa Erasmus, que pot permetre a l'estudiant de gaudir d'un ajut econòmic per poder fer una estada de pràctiques a l'estranger, requereix que l'estada sigui d'un mínim de 2 mesos naturals (9 setmanes) i a jornada completa (aproximadament, 12-15 ECTS), en funció de la jornada de cada sector i tenint en compte la legislació de cada país.

Actualment es poden fer pràctiques Erasmus tant a països europeus com a tercers països associats al programa Erasmus (a la pràctica gairebé a qualsevol país del món), però perquè l'estudiant pugui optar a participar en el programa Erasmus i, per tant, pugui optar a tenir un ajut econòmic, és molt important que en els plans d'estudis hi hagi alguna de les assignatures de pràctiques acadèmiques externes que sigui d'aquest mínim de 9 setmanes efectives a l'entitat col·laboradora.

- **Flexibilització del calendari i possibilitat de complementar l'estada corresponent a l'assignatura de pràctiques curriculars amb pràctiques extracurriculars:** Les entitats col·laboradores del sector privat d'àmbit internacional, amb caràcter general, no conceben d'acollir un estudiant en pràctiques per un període inferior a 4 mesos. A la pràctica, això comporta que sovint l'estudiant hagi d'allargar la seva estada de pràctiques i superar el període determinat per l'assignatura de pràctiques curriculars, complementant-lo amb unes pràctiques extracurriculars.

D'altra banda les entitats col·laboradores internacionals, tant les d'àmbit públic com les del privat, esperen que els estudiants s'adaptin als seus calendaris laborals en termes de dies

de pràctiques/dies festius i també en termes de jornada laboral. És a dir, no esperen que l'estudiant segueixi el calendari de dies festius local o el calendari acadèmic de la Universitat, sinó que aquest s'adapti al calendari laboral de l'entitat de pràctiques i que les jornades laborals siguin similars als dels seus supervisors.

- **Pràctiques en període d'estiu:** A nivell internacional, algunes entitats col·laboradores no ofereixen places de pràctiques en període estival perquè bona part de la seva plantilla està de vacances i consideren que no podrien oferir a l'estudiant una formació de qualitat.

En resum, doncs, es recomana que l'estructura dels plans d'estudis faciliti una estada internacional que també pugui incloure pràctiques. Vegeu el document "Orientacions de la UVic-UCC per al disseny de plans d'estudis" que trobareu al *Campus Virtual*>Inici>Comunitat>Ordenació acadèmica.

4. Conclusions

Segurament encara hi hauria altres qüestions a tenir en compte i que es fa difícil de recollir en aquest document, però en qualsevol cas és important tenir presents els aspectes que es detallen en aquest document i que poden ser claus per facilitar un bon encaix dels nostres estudiants a les entitats col·laboradores de pràctiques.

Com ja s'ha comentat a l'apartat 1 es recomana que durant el procés de disseny d'un pla d'estudis es concerti una reunió amb el Servei de Carreres Professionals per conèixer la idiosincràsia de les entitats col·laboradores de pràctiques o les novetats que hi pugui haver en la normativa dels programes internacionals de pràctiques com el Programa Erasmus.

Notes finals:

- Aquestes orientacions serien també vàlides per al disseny de plans d'estudis de màster que continguin l'assignatura de pràctiques acadèmiques externes.
- Vegeu les "Orientacions de la UVic-UCC per al disseny de plans d'estudis de Grau i de Màster Universitari" que trobareu al *Campus Virtual*>Inici>Comunitat>Ordenació acadèmica